Stockholms läns landsting

27

Återrapportering av samordnade kategori A upphandlingar som slutförts år 2017

LS 2017-1541

Landstingsrådsberedningen

SKRIVELSE
2018-04-04

LS 2017-1541

Landstingsstyrelsen

Återrapportering av samordnade kategori A-upphandlingar som slutförts år 2017

Föredragande landstingsråd: Irene Svenonius

Ärendebeskrivning

Återrapportering av resultatet av de samordnade kategori A upphandlingar som slutförts under år 2017.

Förslag till beslut

Landstingsrådsberedningen föreslår landstingsstyrelsen besluta

att godkänna rapportering av genomförda samordnade kategori A upphandlingar under år 2017.

Landstingsrådsberedningens motivering

Landstingsstyrelsen instämmer i landstingsdirektörens yttrande och vill för egen del tillägga följande.

Landstingsfullmäktige har beslutat att en årlig återrapportering av genomförda kategori A upphandlingar ska ske till landstingsstyrelsen. Ärendet innehåller huvudsakligen en redovisning av samordnade kategori A upphandlingar som genomförts under år 2017 och en sammanfattande beskrivning av utfallet av dessa avtal.

Utvärdering av tidigare genomförda upphandlingar, aktiv avtalsuppföljning och erfarenhetsåterföring till kommande upphandlingar är en väsentlig del av att göra de bästa affärerna för Stockholms läns landsting.

För att än mer stärka det arbetet inom landstinget finns ett förslag till ny Policy för Inköp som ska ersätta den nu gällande Upphandlingspolicyn. Ändringen av namn, från den nuvarande Upphandlingspolicyn till den nu föreslagna Policy för inköp, har gjorts för att tydliggöra en förflyttning där inköp är ett bredare perspektiv som inbegriper såväl strategiskt arbete som analys och planering, upphandling, avrop, uppföljning och

erfarenhetsåterföring samt kunskapsutveckling. Alla dessa aspekter är väsentligt förstärkta i förslaget till ny policy och ska leda till större samordning och därmed till högre potential för effektiva inköp och besparingar för landstinget. Detta relativt omfattande utvecklingsarbete kommer framöver att förbättra landstingets ledning, styrning och uppföljning på området och även leda till en vidareutveckling av rapportering kopplad till samordnade upphandlingar.

Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande
Förteckning över genomförda samordnade kategori A upphandlingar 2017

Irene Svenonius

Gustaf Drougge

Landstingsstyrelsen
Landstingsstyrelsens förvaltning
SLL Upphandling
Thomas Wedegren

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2018-03-13

LS 2017-1541

Landstingsstyrelsen

Återrapportering av samordnade kategori A upphandlingar som slutförts år 2017

Ärendebeskrivning
Återrapportering av resultatet av de samordnade kategori A upphandlingar som slutförts under år 2017.

Beslutsunderlag
Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande
Förteckning över genomförda samordnade kategori A upphandlingar 2017

Förslag till beslut
Landstingsstyrelsen föreslås besluta

att godkänna rapportering av genomförda samordnade kategori A upphandlingar under år 2017.

Förvaltningens förslag och motivering

Sammanfattning
Landstingsfullmäktige har beslutat att en årlig återrapportering av genomförda kategori A upphandlingar ska ske till landstingsstyrelsen.

Ärendet innehåller huvudsakligen en redovisning av samordnade kategori A upphandlingar som genomförts under år 2017 och en sammanfattande beskrivning av utfallet av dessa avtal. I beaktande av den totala avtalstiden för dessa avtal, inklusive förlängningar, är den sammanlagda besparingspotentialen 405,8 miljoner kronor.

Efterlevnad av ställda miljökrav har följts upp hos 70 leverantörer på avtal inom områdena IT, läkemedel, medicinteknisk utrustning och förbrukningsvaror. Krav enligt den av landstingsfullmäktige beslutade uppförandekoden för leverantörer har ställts i 55 av upphandlingarna.

Bakgrund
Samordnad upphandling definieras i landstingets upphandlingspolicy, LS 1102-0181, som upphandlingar där två eller flera nämnder och bolag gemensamt anskaffar varor och tjänster av samma slag. I enlighet med policyn är syftet med samordningen att så långt som möjligt utnyttja landstingets storlek som köpare, utan att samordningen leder till stora avtal där små och medelstora leverantörers deltagande utesluts. Syftet är att erhålla såväl kvalitetsmässiga som ekonomiska fördelar vid de upphandlingar som genomförs. Enligt upphandlingspolicyn ansvarar landstingsstyrelsen för, och landstingsstyrelsens förvaltning genomför, samordnade upphandlingar.

Av upphandlingspolicyn framgår att de samordnade upphandlingarna ska kategoriseras (A, B eller C) för att säkerställa att inte upphandlingar som förändrar inriktning eller mål, eller upphandlingar till mycket stora belopp, genomförs utan erforderligt politiskt ställningstagande. Kategoriseringen styr vem eller vilka organ som fattar beslut kring genomförandet av upphandlingen.

I landstingets riktlinjer för upphandling, LS 1406-0790, anges att kategori A upphandlingar utgör anskaffningar av varor eller tjänster där landstingets verksamheters behov är likformiga eller där behoven är så närliggande att synergieffekter uppstår vid ett gemensamt förhållningssätt. Många gånger är behoven inom denna kategori ständigt återkommande och så gott som undantagslöst är det frågan om s.k. ramavtal där den faktiska beställningen (avropet) genomförs i landstingets verksamheters linjeorganisationer. Landstingsstyrelsen fastställer årligen, eller vid behov, kategori A upphandlingar. Landstingsstyrelsen ansvarar för och fattar de beslut som krävs under genomförandet. Besluten kan vidaredelegeras till landstingsdirektören som i sin tur kan vidaredelegera beslutanderätten. Beslut som fattas på delegation ska kontinuerligt anmälas till landstingsstyrelsen. Landstingsstyrelsens förvaltning ansvarar för upprätthållandet av förteckningen över kategori A upphandlingar samt initierar behov av förändringar i densamma i nära samverkan med landstingets verksamheter. Beslut att under året tillföra enstaka upphandlingar till förteckningen kan vidaredelegeras till landstingsdirektören som i sin tur kan vidaredelegera beslutanderätten. Beslut som fattas på delegation ska kontinuerligt anmälas till landstingsstyrelsen. Landstingsstyrelsen beslutade den 4 april 2017 att fastställa en förteckning över kategori A upphandlingar som planerades under 2017, LS 2016-1429.

Av riktlinjerna för upphandling framgår att en årlig återrapportering avseende genomförda kategori A upphandlingar och dess utfall ska ske till landstingsstyrelsen. Redovisningen berör endast samordnade upphandlingar och utgör ingen återrapportering av upphandlingar som genomförs och beslutas lokalt av landstingets nämnder och bolag. Av bilagd förteckning framgår under år 2017 avslutade samordnade upphandlingar, den årliga volym i miljoner kronor som respektive upphandlat avtal förväntas omfatta samt vilken verksamhet som genomfört upphandlingen. Vid genomförande av samordnade upphandlingar kan, i enlighet med landstingets upphandlingspolicy, samarbete med annan organisation eller inköpscentral, ske. Beslutanderätten över upphandlingen är dock alltjämt landstingets.

Överväganden
Besluten i de samordnade kategori A upphandlingarna är, till skillnad från de som av landstingsstyrelsen kategoriseras som B eller C, delegerade. Alla delegationsbeslut föregås av beslut i styrgrupper bestående av företrädare för de verksamheter som uttryckt behov av varan eller tjänsten. Det är även dessa verksamheter som via styrgrupperna med stöd av experter tar fram de krav som ställs i de enskilda upphandlingarna. Styrgruppernas arbete har de senaste åren utvecklats och har mer övergått till att ta ett tydligare kategoriansvar för hela inköpsområden. I dagsläget finns sådana kategoristyrgrupper för läkemedel, de medicintekniska områdena, IT samt HR-området. Övriga områden hanteras av sammanslutningar av landstingets lokala inköps-/upphandlingschefer eller helt specifika fristående styrgrupper för den enskilda upphandlingen.

Under år 2017 avslutades 60 samordnade kategori A upphandlingar. Av dessa genomfördes 43 av landstingsstyrelsens förvaltning och resterande 17 genomfördes av övriga förvaltningar, bolag eller samordnades nationellt via SKL Kommentus inköpscentral AB.

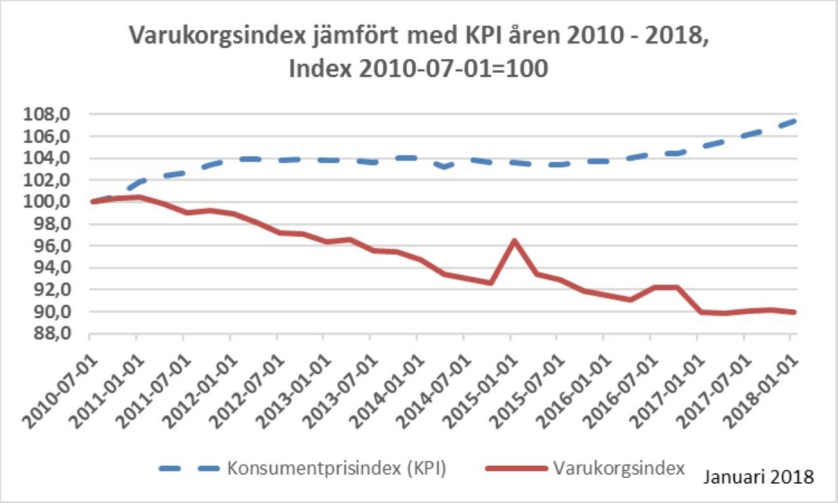
Två upphandlingar, sterilisator samt upphandlingskonsulter, avser nya områden och inga avtalsvärden har kunnat beräknas då det framtida behovet inte kunnat förutses av landstingets verksamheter. Resterande upphandlingar beräknas årligen omsluta 958 miljoner kronor i 2017 års avtalsvärde. För sex av upphandlingarna, med ett sammanlagt årligt avtalsvärde om 29,7 miljoner kronor, har ekonomiskt utfall inte kunnat uppskattas då dessa omfattar nya områden där tidigare volymer inte finns eller har upphandlats med avropsordning genom s.k. förnyad konkurrensutsättning, där framtida förutsägelser om ekonomiskt utfall är alltför osäkra i detta sammanhang.

De återstående upphandlingarna, med en årlig omslutning på 928,3 miljoner kronor, har där så är möjligt värderats genom en jämförelse med tidigare upphandlingar och i fall där detta inte låter sig göras genom jämförelse av vinnande anbud mot ett fiktivt medelanbud. Samtliga beräkningar av ekonomiskt utfall och besparingspotential är i enlighet med de beräkningsgrunder som utarbetats nationellt tillsammans med andra regioner och landsting inom ramen för upphandlingsnätverket för upphandling.

Ekonomiskt resultat för samordnade A-upphandlingar

År	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Totalt upphandlat värde miljoner kronor, årsvärden	506,4	1 016,9	1 511,8	724,9	513,4	1 305,2	799,1	957,9
Andel som värderats	0,71	0,86	0,78	0,95	0,86	0,88	0,97	0,97
Besparingspotential i procent	11,8 %	14,0 %	9,6 %	22,9%	14,1%	8,5%	8,4%	9,4%
Total besparings-potential inklusive förlängningsoption i miljoner kronor	200,0	580,0	508,0	390,0	274,0	390,0	269,0	405,8

Den totala besparingseffekten för dessa upphandlingar, där beräkningsunderlaget således är möjligt att säkerställa, uppgår till 99,7 miljoner kronor årligen eller 9,4 %. Med beaktande av en genomsnittlig avtalstid och den genomsnittliga förlängningsoptionen för dessa avtal uppskattas den sammanlagda besparingspotentialen till cirka 405,8 miljoner kronor. Besparingspotentialen är beräknad utifrån oförändrat köpmönster och oförändrad volym jämfört med tidigare avtalsperiod alternativt vid nyanskaffning, av uppskattad volym från landstingets verksamheter. Den ackumulerade besparingspotentialen över tiden, inkluderande nyttjande av förlängningsoptioner, uppgår till hela 3 017 miljoner kronor. Detta bekräftas av det varukorgsindex som kvartalsvis upprättas av landstingsstyrelsens förvaltning för att följa kostnader för en statistisk säkerställd varukorg, innehållande ett urval av de samordnade avtal som står för den största andel av den totala samordnade avtalsvolymen, över tiden.

Prisutvecklingen av varukorgsindex jämfört med en prisutveckling enligt konsumentprisindex.

Att kunna upprätthålla en så hög besparingspotential som redovisats får anses som ett mycket lyckat resultat och tyder på att kravställandet och metoder för utnyttjandet av konkurrenssituationen alltjämt utvecklas. På längre sikt är det sannolikt inte möjligt att upprätthålla denna besparingspotential inom hela den anskaffade volymen då den naturligt istället torde gå mot att spegla en mer allmän kostnadsökningstakt.

Det totala årliga avtalsvärdet under år 2017 för de samordnade upphandlingarna uppgick till cirka 2 900 miljoner kronor. Av dessa har avtal till ett värde om 857,6 miljoner kronor under året, i enlighet med gällande kontraktsvillkor, varit föremål för prisjusteringar. I genomsnitt begärdes 1,33 % i prishöjning. Efter förhandling blev utfallet en prishöjning med 1,18 % i genomsnitt.

Ekonomiskt resultat vid prisjustering av samordnade avtal

År	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Totalt prisjusterat värde miljoner kronor, årsvärden	1 298,0	577,6	623,3	641,8	858,8	1 071,5	652,6	857,6
Begärda prisförändringar	1,41 %	2,36 %	2,41 %	2,54 %	2,32%	4,55%	5,67%	1,33%
Förhandlade prisförändringar	1,06 %	1,39 %	0,31 %	2,16 %	2,23%	- 1,73%	4,64%	1,18%
Ökning konsument-prisindex	2,30 %	2,30 %	– 0,10 %	0,14 %	-0,31%	0,05%	1,74%	1,74%

Landstingsstyrelsens förvaltning redovisar två gånger årligen de valutaberoenden som finns i de samordnade avtalen till AB SLL Internfinans. Av de samordnade upphandlingar som avslutades av förvaltningen under 2017 innehöll sex av dessa, med en total avtalsvolym om 285,4 miljoner kronor, någon form av valutaberoende. Den övervägande delen av detta beroende hänför sig till upphandlingen av licenspartneravtal där ett arbete med leverantör pågår för att mer exakt kunna fånga det faktiska beroendet som torde vara lägre än hela avtalsvolymen.

Det samlade valutaberoendet, innehållande alla samordnade avtal i avtalskatalogen, redovisas årligen i efterskott. Valutaberoendet mäts med inköpsdata för avtal med minst 25 miljoner kronor i årligt avtalsvärde. Hösten 2016 redovisades ett valutaberoende under återstående avtals- och optionstid i avtalskatalogen om 531,3 miljoner kronor. Detta värde kan sättas i relation till en grov uppskattning av katalogens totala avtalsvärde, inklusive återstående avtals- och optionstid, om 7250 miljoner kronor (2017 års värde). Detta valutaberoende kan inte anses som anmärkningsvärt och speglar naturligt insatsvaror och produktionsländer för de varor som landstinget använder. Att ytterligare minska den risk som valutaberoendet innebär, ex genom fastprisavtal, torde generera högre kostnader för landstinget som inte är försvarbara.

Efterlevnad av ställda miljökrav har följts upp hos 70 leverantörer på avtal inom områdena IT, läkemedel, medicinteknisk utrustning och förbrukningsvaror. Åtta av dessa leverantörer har även följts upp på fler än ett avtal. Krav enligt den av landstingsfullmäktige beslutade uppförandekoden för leverantörer har ställts i 55 av upphandlingarna. Efterlevnad av krav kopplat till landstingets uppförandekod för leverantörer har följts upp hos tolv leverantörer från samordnade avtal inom områdena IT, läkemedel och medicintekniska förbrukningsvaror under året. Redovisning och hantering avseende dessa uppföljningar pågår och hanteras inom ramen för landstingets hållbarhetsarbete i stort.

Samtliga genomförda samordnade upphandlingar har kommunicerats med landstingets centrala samverkansgrupp i enlighet med gällande samverkansavtal.

Samordnade A-upphandlingar, genomförda av landstingsstyrelsens förvaltning, där upphandlingsunderlag anpassats till små och medelstora företag*								
År	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Procent anpassade upphandlingar, av totalt antal	70 %	76 %	77 %	61 %	56 %	30 %	57%	55%
Procent upphandlingar där små och medelstora företag fått avtal, av anpassade upphandlingar	43 %	66 %	83 %	88 %	67 %	79 %	90%	81%

*Med små och medelstora företag avses här företag som har färre än 50 anställda. Fr .o. m. 2015 ingår även en bedömning av att företaget inte är ett dotterbolag som ägas av ett företag som inte kan klassificeras som smått eller medelstort.

I 55 procent av de samordnade upphandlingarna har bedömningen varit att de var av sådan art att det har varit relevant att anpassa förfrågningsunderlaget till små och medelstora företag. I 81 procent av de anpassade upphandlingarna har små och medelstora företag erhållit avtal under år 2017. Möjligheten att anpassa underlaget är helt avhängigt varan eller tjänsten som skall upphandlas vilket medför att trend eller jämförelser mellan år inte blir relevant.

Som en del av arbetet till följd av landstingsstyrelsens beslut om Effektiv ledning, styrning och uppföljning inom Stockholms läns landsting, LS 2017-0180, driver förvaltningen ett utvecklingsarbete inom inköpsområdet. Det gäller bl.a. framtagande av ny policy för inköp, översyn av organisation, uppgiftsfördelning, kategoristyrt arbetssätt, kompetensförsörjning och systemstöd inom inköps- och upphandlingsområdet. Detta relativt omfattande utvecklingsarbete kommer framöver att förbättra landstingets ledning, styrning och uppföljning på området och även leda till en vidareutveckling av rapportering kopplad till samordnade upphandlingar.

Ekonomiska konsekvenser
Inga ekonomiska konsekvenser uppkommer till följd av detta beslut.

Malin Frenning
Landstingsdirektör

Ragna Forslund
Tillförordnad inköpsdirektör

Beslutsexpediering:
Akt
SLL Upphandling

Godkänd av Malin Frenning, 2018-03-13

Landstingsstyrelsens förvaltning
SLL Juridik och upphandling

FÖRTECKNING
2018-03-08

LS 2017-1541

Förteckning över genomförda samordnade kategori A upphandlingar år 2017

Nedanstående kategori A upphandlingar har genomförts under år 2017. Nedan redovisas upphandlingarna indelade i de inköpskategorier (fetmarkerade) som har utarbetats för landstingets samordnade upphandlingar av varor och tjänster. Respektive kategori har markerats med fet stil. I mellankolumnen anges respektive upphandlat avtals uppskattade framtida volym under avtalstiden mätt i miljoner kronor per år. De uppskattade värdena är beräknade på tidigare års förbrukning. I den sista kolumnen redovisas vilken verksamhet som genomfört upphandlingen. Vid genomförandet av samordnade upphandlingar kan, i enlighet med landstingets upphandlingspolicy, samarbete med annan organisation eller inköpscentral, ske. Beslutanderätten över upphandlingen är dock alltjämt landstingets.

01 - Övergripande material och tjänster	Mkr / år	Upphandlande verksamhet
SLL3607 Konsulttjänster inom regional utvecklingsplanering och genomförande	8,6	LSF
SLL825 Kopieringspapper FKU 2017	4,7	LSF
SLL823 Kuvert, visitkort och korrespondenskort med tryck	4,0	LSF
SLL547 Arbetsanpassade glasögon	2,0	LSF
SLL600 Blanketter	1,0	LSF
SLL1608 Upphandlingskonsulter	A*	LSF
SLL129 Lunchkort 2016	B*	SKL/Kommentus
SLL851 Litteratur 2016	B*	SKL/Kommentus
SLL358 Yrkeskläder och skor 2016 2, delområde 3	B*	SKL/Kommentus
SLL1942 Utskriftstjänster 2014-3	B*	SKL/Kommentus
SLL1602 Inkassotjänster 2014	B*	SKL/Kommentus
SLL1902 Prenumerationstjänster 2016	B*	SKL/Kommentus

02 - Fastighet	Mkr / år	Upphandlande verksamhet
SLL255 Skyltar med tillhörande tjänster samt foliering	10,0	Locum
SLL1690 Brandkonsulter	1,0	Locum
SL2017-0138 Anläggningsarbete	C*	TN
SL2016-0781 Byggnadsarbete	C*	TN
SLL710 Vitvaror 2016	B*	SKL/Kommentus

03 - IT och Kommunikation	Mkr / år	Upphandlande verksamhet
SLL1670 IT-Konsulter	300,0	LSF
SLL805 Licenspartner 2016	160,0	LSF
SLL816 Vårdnära skrivare och tillhörande förbrukning 2017 - Funktion etikett- och kvittoutskrift vårdsystem	3,2	LSF

04 – Fordon	Mkr / år	Upphandlande verksamhet
SLL160 Ramavtal dragtruckar	3,5	Karolinska

06 - Facility Management	Mkr / år	Upphandlande verksamhet
SLL1620 Bevakning manuell	52,7	LSF
SLL1504 Flyttjänster	13,2	LSF
SLL731 Städ-och rengöringsprodukter	4,5	LSF
SLL731 Städ och rengöringsprodukter, tillägg	<1	LSF

07 - Vårdrelaterad utrustning, textilier och hjälpmedel	Mkr / år	Upphandlande verksamhet
SLSO 2016-000933 Gånghjälpmedel och trehjuliga cyklar	8,9	SLSO
SLSO 2016-000863 Hygienhjälpmedel	7,8	SLSO

08 - Vårdrelaterade förbrukningsvaror	Mkr / år	Upphandlande verksamhet
SLL730 Desinfektion-och hygienprodukter	13,9	LSF
SLL730 Desinfektion och hygienprodukter, tillägg	<1	LSF
SLL570 Förbandsartiklar 2017, tillägg	9,1	LSF
SLL570 Förbandsartiklar 2017, tillägg 2	<1	LSF
SLL574 Sårbehandling med undertryck 2017	7,2	LSF
SLL533 Implantat för bröstrekonstruktion 2017	4,6	LSF
SLL586 Bråckpluggar och nät	2,4	LSF
SLL572 Sårbehandling special tillägg, 2017	2,0	LSF

09 - Läkemedel och tillhörande tjänster	Mkr / år	Upphandlande verksamhet
SLL1350 Läkemedelsförsörjning 2016	113,5	LSF
SLL451 Konjugerat pneumokockvaccin och rabiesvaccin 2017	22,7	LSF
SLL451 Vacciner och tuberkulosdiagnostikum 2018	16,8	LSF
SLL450 Läkemedel på rekvisition 2017 del 2	11,0	LSF

11 - Medicinteknik Anestesi och intensivvård och rel. Förbrukningsvaror	Mkr / år	Upphandlande verksamhet
SLL510 Anestesi- och intensivvårdsartiklar Tillägg	16,8	LSF
SLL510 Anestesi- och intensivvårdsartiklar Tillägg	<1	LSF
SLL416 Ramavtal portabel blåsvolymscanner	4,5	Karolinska
SLL507 Thoraxdränage (Utrustning och förbrukning)	1,0	LSF
SLL473 Centrala venkatetrar med tillbehör, tillägg	<1	LSF

12 - Medicinteknik Bild och Funktion och rel. Förbrukningsvaror	Mkr / år	Upphandlande verksamhet
SLL545 Förnyad konkurrensutsättning Pacemaker och ICD 2017	26,6	LSF
SÖSIN2016-2 DT/CT	22,0	SÖS
SLL515 Ramavtal c-båge bas	3,5	Karolinska
SLL506 Mobila strålskyddsskärmar till SLL	<1	LSF
SLL447 Sterilisator, lågtemperatur	A*	LSF

13 - Medicinteknik Operation och rel. förbrukningsvaror	Mkr / år	Upphandlande verksamhet
SLL581 Laparoskopiartiklar	29,0	LSF
SLL513 Endoskopiartiklar, tillägg	26,6	LSF
SLL513 Endoskopiartiklar, tillägg 2	<1	LSF
SLL512 Urologiprodukter	9,3	LSF
SLL583 Operationsartiklar tillägg	3,8	LSF

14 - Medicinteknik Terapi och diagnostik och rel. förbrukningsvaror	Mkr / år	Upphandlande verksamhet
SLL408 Frysar för biobanking och laboratorieverksamhet	25,0	LSF

SLL412 Blodprovtagningsartiklar	19,3	LSF
SLL412 Blodtagningsartiklar, tillägg	<1	LSF
SLL410 Laboratorieartiklar	6,6	LSF
SLL410 Laboratorieartiklar tillägg	5,4	LSF
SLL418 Patientnära analysinstrument och snabbtester, tillägg	1,0	LSF

A* Nytt område där det framtida behovet inte har kunnat förutses av landstingets verksamheter.
B* Nationell upphandling där metod för redovisning av värde saknas.
C* Upphandlats med avropsordning genom s.k. förnyad konkurrensutsättning, där framtida förutsägelser om ekonomiskt utfall är alltför osäkra i detta sammanhang.